

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної
комісії ХНУРЕ

Ігор РУБАН

« 17 » 03 2025 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
для вступу на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
у 2025 році

Спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
(за спеціалізаціями) _____

Протокол засідання приймальної комісії від « 17 » березня 2025 р. № 12

Голова фахової комісії

(підпис)

Тетяна ПОЛОЗОВА

(ім'я, прізвище)

Зав. відділом аспірантури
та докторантури

(підпис)

Валентина КИРІЙ

(ім'я, прізвище)

Відповідальний секретар
приймальної комісії

(підпис)

Діана РУДЕНКО

(ім'я, прізвище)

Харків 2025

Програма розроблена фаховою комісією зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) у складі:

голова комісії:

Тетяна ПОЛОЗОВА, д.е.н., проф., зав. кафедри ЕК;

члени комісії:

Сергій СТЕПАНЕНКО, д.е.н., доц., доц. кафедри ЕК;

Олена МУРЗАБУЛАТОВА, к.е.н., доц., доц. кафедри ЕК.

1 ТЕМАТИКА ПИТАНЬ

Тема 1. Мікро- та макроекономіка

1. Поняття мікросистеми, її різновиди. Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів.

2. Теорія граничної корисності та поведінки споживача. Поняття потреби, види потреб. Економічні блага. Поняття корисності. Сукупна та гранична корисність. Суть раціонального вибору споживача. Поняття рівноваги споживача.

3. Ординалістська теорія поведінки споживача. Система переваг споживача та її основні елементи: здатність до ранжування альтернатив; транзитивність переваг; ненасиченість благами; субституціональність. Криві байдужості як спеціальний інструментарій мікроекономічного аналізу. Гранична норма заміщення благ.

4. Аналіз поведінки споживача. Зміна оптимального стану споживача в результаті зміни його доходу. Зміна вибору споживача в результаті зміни ціни одного з товарів та обох товарів. Неоднозначність впливу на споживчий вибір.

5. Попит і пропозиція. Попит на товари в умовах досконалої конкурентного ринку. Цінові та нецінові детермінанти попиту. Концепція цінової еластичності попиту у визначенні міри чутливості споживача до зміни цін на товари. Методичні підходи до обчислення показника еластичності попиту. Суть поняття «пропозиції». Закон пропозиції. Цінові та нецінові детермінанти пропозиції. Методика обчислення рівня цінової еластичності пропозиції.

6. Мікроекономічна модель підприємства. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин. Динамічність зовнішнього середовища і його вплив на внутрішню динаміку виробництва. Поняття адаптивності, гнучкості та гомеостатичності у виробничо-ринковій системі. Мотивація поведінки підприємства. Фактори виробництва.

7. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника. Виробнича функція з одним змінним фактором. Еластичність виробництва. Еластичність заміщення. Доповнюваність, подільність, мобільність та інтенсивність використання факторів виробництва.

8. Витрати виробництва. Функція витрат. Постійні та змінні витрати (сукупні та середні). Концепція мінімально ефективного розміру підприємства. Оптимальна виробнича потужність (оптимальні обсяги випуску). Мінімально ефективний розмір виробництва та структура ринку.

9. Ринок досконалої конкуренції. Ознаки та умови досконалої конкуренції: атомістичність, відкритість, мобільність ресурсів, прозорість, однорідність товару тощо. Поняття ринкової рівноваги. Визначення рівноважної ціни та рівноважної кількості товару.

10. Монопольний ринок. Крива попиту монополіста. Правило максимізації прибутку. Визначення монопольної ціни. Цінова дискримінація: поняття, умови, різновиди. Різновиди монополій: відкриті, закриті, природні, державні, недержавні тощо.

11. Олігополія та монополістична конкуренція. Поведінка олігополістів: некооперативна й кооперативна. Економічні наслідки олігополії. Еластичність попиту за монополістичної конкуренції.

12. Ринок факторів виробництва. Попит на товар та попит на фактори виробництва. Споживання факторів виробництва: цілі та обмеження. Виробнича функція, витрати виробництва та попит на фактори виробництва. Цінова еластичність попиту на ресурс виробництва. Монопольний ринок товару та ринок факторів виробництва.

13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту. Часткова та загальна рівновага. Необхідність та вигоди ринкового обміну. Загальна рівновага за Парето. Ефективність та справедливість. Сукупна (зведена) ефективність конкурентних ринків (при обміні, при використанні вкладень у виробництво, на ринку товарів).

14. Інституціональні аспекти ринкового господарства. Інституціональна природа сучасної фірми. Загальні, специфічні, інтерспецифічні ресурси фірми. Поняття про зовнішні ефекти. Негативні та позитивні зовнішні ефекти. Забруднення навколишнього середовища. Роль держави у вирішенні екологічних проблем. Споживчі властивості суспільних благ: загальнодоступність, неконкурентність та невиключність. Суспільні блага та ефективність.

15. Макроекономіка як галузь економічної науки. Методологія макроекономіки. Класична і кейнсіанська моделі макроекономіки. Макроекономічна політика, її сутність і погляди. Модель кругообігу. Взаємозв'язок макроекономіки і мікроекономіки.

16. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт (ВВП) та валовий національний продукт (ВНП). Номінальний і реальний ВВП (ВНП). Методи розрахунку ВНП (ВВП). Дефлятор ВНП. Чистий національний продукт (ЧНП). Національний дохід (НД).

17. Ринок праці. Основні характеристики конкурентного ринку праці. Попит та пропозиція на працю. Рівновага на ринку праці. Основні принципи формування державної політики зайнятості населення.

18. Товарний ринок. Сукупний попит та фактори, які впливають. Нецінові фактори сукупної пропозиції. Модель «сукупний попит – сукупна пропозиція». Рівновага сукупних попиту і пропозиції.

19. Грошовий ринок. Механізм функціонування грошового ринку. Пропозиція та попит на гроші. Грошові агрегати.

20. Інфляційний механізм. Інфляція, суть, види та вимірювання. Ринок і інфляція. Причини інфляції. Антиінфляційна стратегія. Соціальні наслідки інфляції.

21. Споживання домогосподарств. Споживання, його сутність. Функції споживання. Заощадження. Фактори, які впливають на споживання і заощадження. Моделі поведінки споживача.

22. Приватні інвестиції. Поняття інвестиційного попиту. Інвестиційний процес і його типи. Функції інвестицій. Фактори, що впливають на інвестування. Показники ефективності інвестування. Вплив на інвестиції норми чистого прибутку та відсоткової ставки.

23. Сукупні витрати і валовий внутрішній продукт. Суть сукупних витрат та їхні складові. Рівноважний валовий внутрішній продукт. Мультиплікатор видатків. Ефект мультиплікатора. Акселератор. Механізм досягнення економічної рівноваги.

24. Економічна динаміка. Економічне зростання та його вимір. Типи та фактори економічного зростання. Економічна модель зростання Солоу.

25. Держава в системі макроекономічного регулювання. Об'єктивна необхідність і сутність державного регулювання економіки. Основні економічні функції держави в регулюванні економіки. Основні напрями та інструменти державного регулювання економіки.

26. Зовнішньоекономічна діяльність. Міжнародні економічні відносини. Основні функції міжнародних організацій у системі міжнародних економічних відносин. Платіжний баланс. Валютний ринок і валютні курси. Основні елементи зовнішньоекономічної політики держави. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Економіка підприємства

1. Підприємство як суб'єкт господарювання. Поняття суб'єкта господарювання та види підприємств. Організаційно-правові форми бізнес-структур. Організаційна та виробнича структура підприємства. Види та організаційно-правові форми об'єднань підприємств.

2. Структура та управління підприємством. Сутність управління підприємством. Функції управління підприємством. Методи управління діяльністю підприємства. Організаційні структури управління підприємством. Принципи управління підприємством.

3. Капітал і основні засоби. Оцінка, класифікація і структура основних засобів. Знос та амортизація основних засобів. Види зносу. Система показників оцінки ефективності використання основних засобів. Нематеріальні активи підприємства.

4. Оборотні кошти підприємства. Характеристика оборотних коштів. Стадії кругообігу. Склад, структура та класифікація оборотних коштів. Визначення потреби в оборотних коштах. Оцінка ефективності використання оборотних коштів підприємства.

5. Техніко-технологічна база виробництва. Поняття і характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Поняття, види та чинники формування виробничої потужності підприємства. Баланс виробничої

потужності. Механізм розрахунку виробничої потужності підприємства та визначення рівня її використання.

6. Персонал підприємства. Поняття трудових ресурсів підприємства. Кількісна, якісна та структурна характеристики трудових ресурсів. Продуктивність праці, методи виміру. Фактори росту продуктивності праці. Рух кадрів на підприємстві. Аналіз використання робочого часу. Мотивація праці. Наукова організація праці.

7. Оплата праці. Правова база організації оплати праці в Україні. Поняття й структура заробітної плати. Тарифна система оплати праці та її елементи. Форми і системи оплати праці в Україні. Система прибуткового оподаткування. Напрями вдосконалення оплати праці в умовах ринку.

8. Витрати виробництва. Собівартість як комплексний економічний показник. Класифікація витрат за окремими ознаками. Групування витрат за економічними елементами та за калькуляційними статтями. Шляхи зниження собівартості продукції.

9. Ціна та механізм ціноутворення. Економічний зміст і функції цін. Види цін. Методи ціноутворення. Механізм ціноутворення на підприємстві.

10. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності підприємства. Характеристика фінансової діяльності підприємства. Поняття і види прибутку. Рентабельність, показники рентабельності. Система оподаткування прибутку підприємства. Ефективність діяльності підприємства. Види ефекту. Економічний ефект і економічна ефективність.

11. Фінанси підприємства. Сутність і функції фінансів підприємства. Фінансовий механізм. Фінансові ресурси підприємства.

12. Планування і прогнозування господарської діяльності підприємства. Види планів, їхня характеристика. Методи планування. Прогнозування. Бізнес-планування на підприємстві.

13. Продукція підприємства та її конкурентоспроможність. Продукція: сутність та основні характеристики. Виробнича програма підприємства. Конкурентоспроможність продукції та методи її оцінки.

14. Інноваційна активність підприємства. Економічна сутність та об'єктивна необхідність інноваційної діяльності підприємства. Напрями інноваційної діяльності підприємства та класифікація інновацій. Державне регулювання інноваційної діяльності підприємства. Чинники активізації інноваційної діяльності підприємства. Показники оцінки інноваційної активності підприємства. Фінансування інноваційної діяльності підприємства. Методичні основи оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства.

15. Інвестиційна діяльність підприємства. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства. Класифікація інвестицій. Методи фінансування інвестиційної діяльності. Реальні інвестиції. Фінансові інвестиції. Оцінка ефективності реальних інвестицій. Показники NPV, IRR, DPP.

16. Конкурентоспроможність підприємства. Теоретичні основи конкурентоспроможності підприємства. Методи оцінки

конкурентоспроможності підприємства. Управління конкурентоспроможністю підприємства.

17. Економічна безпека підприємства. Поняття, цілі та функціональні складові економічної безпеки підприємства. Ризик і небезпеки в системі прийняття управлінських рішень. Методи діагностики економічної безпеки і ризиків підприємства. Ідентифікація точної зони функціонування підприємства. Антикризове управління і економічна безпека підприємства.

Тема 3. Система міжнародних економічних відносин

1. Теорії міжнародної торгівлі (докласичні теорії міжнародної торгівлі, класичні, неокласичні та альтернативні).

2. Форми, методи та показники міжнародної торгівлі товарами.

3. Поняття та форми міжнародної торгівлі: традиційна (експорт та імпорт), компенсаційна (зустрічні закупівлі, бартерна торгівля, зворотні закупівлі, промислові компенсаційні угоди), торгівля за кооперацією; торгівля в режимі найбільшого сприяння, преференційна, дискримінаційна.

4. Методи міжнародної торгівлі товарами. Міжнародна торгівля на підставі прямих зв'язків між контрагентами та через організовані товарні ринки (біржі, аукціони).

5. Показники міжнародної торгівлі: 1) обсягові (зовнішньоторговельний оборот; генеральна торгівля; індекс фізичного обсягу зовнішньої торгівлі); 2) результативні (сальдо торговельного балансу; сальдо балансу поточних операцій; індекс стану торговельного балансу; індекс концентрації експорту; коефіцієнт імпоротної залежності країни; індекс «умов торгівлі»); 3) інтенсивності (обсяги експорту, імпорту на душу населення; експортна квота; імпортна квота; зовнішньоторговельна квота; інтенсивність внутрішньогалузевого обміну); 4) економічної ефективності (ефективність зовнішньої торгівлі, коефіцієнт ефективності експорту країни).

6. Зовнішньоторговельний контракт, види, структура, функції. Міжнародні торговельні терміни (ІНКОТЕРМС-2020).

7. Регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами: тарифні та нетарифні інструменти торговельної політики. Класифікація ЮНКТАД нетарифних інструментів. Макроекономічні ефекти застосування тарифних і нетарифних методів для малої та великої економіки.

8. Види послуг у міжнародній торгівлі за класифікацією СОТ (ГАТС).

9. Форми і чинники міжнародного руху капіталу.

10. Прямі іноземні інвестиції: сутність та форми. Портфельні інвестиції: сутність та інструменти міжнародного портфельного інвестування. Види інвестиційних операцій з цінними паперами (інструменти участі в капіталі, боргові цінні папери).

11. Міжнародний інвестиційний ринок: сутність, специфіка, структура. Міжнародний ринок акцій. Міжнародний ринок облігацій. Ринок похідних інструментів (форвардні та ф'ючерсні контракти, опціони та свопи).

12. Інвестиційна привабливість та система показників, що її характеризують. Інвестиційний клімат країни: поняття та головні складові. Інвестиційна привабливість та інвестиційний клімат України.

13. Форми та методи міжнародно-правового регулювання інвестиційної діяльності: захист інвестицій, державні гарантії, адміністративна і дипломатична підтримка, страхування інвестицій, уникнення подвійного оподаткування. Інституційне регулювання інвестиційної діяльності: ЮНКТАД, двосторонні, багатосторонні угоди, угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (ТРИМС), угода про захист іноземних інвестицій.

14. Поняття міжнародної міграції робочої сили. Зовнішня і внутрішня міграція робочої сили; міжнародна міграція робочої сили: еміграція, імміграція, реїміграція.

15. Основні причини, напрямки та закономірності міжнародної міграції робочої сили. Міжнародні центри тяжіння робочої сили. Країни походження трудової міграції. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили: країни-реципієнти, країни-донори.

16. Світовий ринок праці: сутність та специфіка, функції та сегменти. Географічна та галузева структура світового ринку праці. Поняття та форми неформальної зайнятості у світовому ринку праці. Регулювання міжнародної міграції праці: рівні (національний, міжнародний), методи (економічні, адміністративні, інституційні). Міжнародна організація праці в глобальній системі регулювання трудової міграції.

17. Україна в міжнародних міграційних процесах: наслідки, переваги та загрози. Головні чинники еміграції та країни-реципієнти робочої сили з України.

18. Сутність технологій і міжнародного технологічного трансферу. Форми передачі та захисту технологій. Способи комерційного і некомерційного міжнародного трансферу технологій.

19. Інституційне регулювання світового ринку технологій: Угода з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності СОТ (ТРИПС), комітет з передачі технології Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ).

20. Пріоритетні напрями розвитку міжнародного технологічного обміну для України.

21. Валюта: поняття, типи та види. Резервні валюти. Валютний курс та валютне котирування. Фактори впливу на валютний курс. Валютні режими. Паритет купівельної спроможності валют. Валютна система. Типи валютних систем: національна, регіональна (міжнародна), світова. Еволюція світової валютної системи. Європейська валютна система.

22. Світовий валютний ринок: сутність, функції, структура, суб'єкти. Поняття та види валютних операцій (поточні, валютні операції, пов'язані з рухом капіталу, відкриття та ведення валютних рахунків, неторгові операції, операції із залучення та розміщення валютних коштів, конверсійні операції (угоди з негайною поставкою; строкові: форвардні, ф'ючерсні, опціони з

валютою; свопи; валютний арбітраж). Валютне регулювання, його види. Валютна політика та її інструменти (валютна інтервенція, валютний демпінг, дисконтна політика, девальвація та ревальвація, валютні обмеження).

23. Міжнародний кредит: поняття, функції та форми. Зовнішній борг. Види та показники зовнішнього боргу. Методи та інструменти управління зовнішнім боргом. Інституційне регулювання міжнародних кредитних відносин: МВФ, група Світового банку, Лондонський та Паризький клуби кредиторів.

24. Міжнародні розрахунки: поняття, форми (документарні (акредитив, інкасо), недокументарні (аванс, платіж на відкритий рахунок, банківський переказ, розрахунки з використанням чеків, векселів, пластикових карток, консигнація) та типи (національною валютою, міжнародною колективною валютою, золотом, клірингові розрахунки). Валютний кліринг: поняття, причини використання, види (за обсягом операцій, за волевиявленням сторін, за способом регулювання сальдо).

25. Платіжний баланс: поняття, структура (рекомендації МВФ, 6-е видання), фактори впливу та методи врівноваження.

26. Типи міжнародної економічної інтеграції: преференційна зона торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, повна економічна інтеграція. Зона вільної торгівлі України з ЄС як поглиблена та всеохоплююча. Організаційні форми співробітництва Україна-НАТО в економічній сфері.

27. Економічні ефекти міжнародної економічної інтеграції. Статичні (створення торгівлі, відхилення торгівлі) та динамічні ефекти (вигоди від спеціалізації, ефекту масштабу; зростання добробуту; поліпшення платіжного та торговельного балансів; розвиток структури торгівлі; залучення інвестицій тощо).

Тема 4. Математичні методи, моделі та інформаційні системи в економіці

1. Концептуальні засади математичного моделювання економічних процесів. Основні дефініції математичного моделювання. Теоретичні основи математичного моделювання та класифікація моделей. Принципи та етапи побудови економіко-математичних моделей.

2. Моделі задач лінійного програмування та методи їх розв'язування. Постановка задач лінійного програмування, їх моделі та основні форми. Графічний метод розв'язування задач лінійного програмування. Симплексний метод розв'язування задач лінійного програмування.

3. Транспортна задача. Постановка транспортної задачі та її математична модель. Методи побудови початкового опорного плану. Метод потенціалів. Відкрита транспортна задача. Економічні задачі, що зводяться до задач транспортного типу. Однопродуктова модель поточного

перспективного планування. Модель оптимального розподілу фінансових ресурсів банку.

4. Задачі цілочислового лінійного програмування та методи їх розв'язання. Методи розв'язування задач цілочислового лінійного програмування. Прикладні моделі задач цілочислового лінійного програмування. Модель формування інвестиційної програми при заданому бюджеті. Задача про призначення.

5. Нелінійні оптимізаційні моделі економічних систем. Постановка задачі нелінійного програмування та її характерні особливості. Прикладне використання методу множників Лагранжа.

6. Динамічне програмування. Постановка задачі динамічного програмування. Методи розв'язування задач динамічного програмування. Прикладні моделі динамічного програмування. Модель оптимального розподілу фінансових ресурсів між інвестиційними проектами.

7. Елементи теорії ігор. Основні поняття теорії ігор. Змішані стратегії. Зведення задач теорії ігор до задач лінійного програмування.

8. Оптимізаційні моделі предметних областей. Модель оптимізації виробничої програми підприємства. Модель оптимальної структури інвестиційного портфеля.

9. Аналіз і управління ризиком в економіці. Невизначеність і ризик. Класифікація ризику. Загальні принципи аналізу ризику. Якісний та кількісний аналіз ризику. Управління ризиком. Система показників кількісного оцінювання ступеня ризику. Систематичний і несистематичний ризик. Прийняття рішень в умовах ризику.

10. Прийняття рішень в умовах невизначеності. Критерії Лапласа, Вальда, Севіджа, Гурвіца Критерій Байеса.

11. Економетричне моделювання: основні поняття і визначення. Економетрія та її зв'язок із математико-статистичними методами. Економетрична модель і етапи економетричного моделювання.

12. Моделі парної регресії та їх економетричний аналіз. Метод найменших квадратів.

13. Імітаційне моделювання. Основні поняття та особливості імітаційного моделювання. Метод Монте-Карло. Прикладні аспекти імітаційного моделювання.

14. Інформаційні системи та їхня роль в управлінні економікою. Роль процесів інформатизації при переході до інформаційного суспільства. Загальна характеристика розвитку та використання інформаційних технологій та інформаційних систем в управлінні економікою України.

15. Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія. Поняття даних, інформації, знань і їхнє використання в процесі управління бізнесом. Інформаційні ресурси підприємства, джерела формування. Управління інформаційними ресурсами. Інформаційні потоки в управлінні бізнесом підприємства.

2 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Тема 1. Мікро- та макроекономіка

1. Ангелко І. В. Економічна теорія: практикум; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2022. 100 с.
2. Вступ до економічної теорії: навч. посіб. / В. С. Михайлов, В. В. Неділько, С. М. Нежива; Київська міська рада, Коледж хореографічного мистецтва «Київська муніципальна академія танцю імені Сержа Лифаря». Київ: Ліра-К, 2024. 143 с.
3. Джигора О. М., Довгалюк В. Ю. Сучасний стан макроекономічних показників розвитку національної економіки у період російсько-української війни. *Society and Security*. 2023. № 1. С. 3-10.
4. Економічна теорія: мікроекономіка, макроекономіка: підручник / [М. Т. Примачов, Н. М. Примачова, А. Ю. Стахов]. Нац. ун-т «Одес. мор. акад.». Одеса: ОМА, 2022. 385 с.
5. Загоруйко І. О., Петкова Л. О. Макроекономічні моделі: геометричний підхід: навч. посіб. Черкаський державний технологічний університет. Черкаси: Третяков О. М., 2024. 543 с.
6. Загородня К. О., Хотєєва Н. В. Дослідження економічної стійкості як основи забезпечення економічної безпеки на мікрорівні. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2024. Вип. 1. С. 7-18.
7. Мікроекономіка і основи бізнесу: навч. посіб. для студентів спец. 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», 292 «Міжнародні економічні відносини» / [Ф. В. Абрамов та ін.]; за ред. Н. Б. Решетняк; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2023. 267 с.
8. Мікроекономіка: навч. посіб. / С. О. Єрмак, Л. А. Некрасова, Л. В. Фролова, К. С. Зайченко. Одеса: Бондаренко М. О., 2023. 191 с.
9. Мікроекономіка: підручник / [А. І. Ігнатюк та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. І. Ігнатюк; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Ліра-К, 2023. 419 с.
10. Мікроекономіка: навч. посіб. / [С. О. Єрмак та ін.]. Одеса: Бондаренко М. О. [вид.], 2023. 191 с.
11. Мікроекономіка: навч. посіб. / [С. В. Васильєв, Є. А. Кобець, О. О. Масляєва]. Дніпро: ДДАЕУ, 2024. 310 с.
12. Мікро- та макроекономіка: теорія і практика: підручник / З. І. Галушка, С. В. Бойда, Л. Л. Клевчкі; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича: Рута, 2024. 387 с.
13. Мікроекономіка: навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.

14. Молнар О. С., Лангвізер А. М., Васілинець В. О. Макроекономічні показники розвитку національної економіки. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2024. № 10. С. 10-15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2024_10_4.

15. Петруня Ю. Є., Задоя А. О. Економіка: базовий курс: навч. посіб. [6-те вид., переробл. і доп.]. Серія: «Бізнес. Економіка. Фінанси». Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2023. 200 с.

16. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Екон. ф-т. Львів: Априорі, 2021. Кн. 1: Вступ до макроекономіки. Макроекономіка / [С. М. Панчишин та ін.]; за ред. Степана Панчишина, Петра Острроверха. 5-те вид., випр. та перероб. 2021. 581 с.

17. Панчишин С. Макроекономіка: навч. посіб.; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Екон. ф-т. 4-те вид., випр. і допов. Львів: Априорі, 2022. 523 с.

18. Полянський В. О. Формування переліку показників аналізу фінансової безпеки макроекономічних систем в контексті глобалізаційних викликів. *Ефективна економіка*. 2024. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_7_63

19. Садова У., Корицька О. Макроекономіка у задач, формулах, тестах: практикум для самостійної роботи студентів: практикум. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2023. 108 с.

20. Степура Т., Корицька О. Макроекономіка. Практикум для самостійної підготовки студентів до іспиту: практикум. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2023. 107 с.

21. Соціальні послуги в умовах соціалізації глобальної економіки: теорія та практика: монографія / Ю. О. Чалюк; Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Київ: КНЕУ, 2022. 318 с.

22. Теорія і методологія управління розвитком соціально-економічних систем: [монографія] / Стадник Валентин, Хрущ Ніла, Йохна Віталій. Кам'янець-Подільський: Рута, 2023. 297 с.

Тема 2. Економіка підприємства

1. Актуальні аспекти розвитку суб'єктів підприємництва в умовах глобальної економіки: [колект.] монографія / А. Бессонова, М. Белобородова, А. Буряк, Л. Величко, О. Величко, Ю. Горященко, Т. Гринько, Т. Гвініашвілі, І. Дем'яненко, Т. Дронова, О. Єлісеєва, В. Катан, С. Князь, С. Кожем'якіна, В. Козлова, А. Колосов, Д. Коноплянко, О. Крупський, О. Кубецька, І. Курінна, В. Купенко, С. Кучеренко, О. Левкович, А. Лемберг, Н. Лубенець, Л. Лутай, В. Македон, І. Максютенко, М. К. Майнка, В. Мацук, Д. Міщенко, Л. Міщенко, Т. Олійник, Т. Остапенко, Т. Павлова, Р. Павлов, О. Пирог, О. Попова, К. Пілова, Т. Решетілова, Г. Скрипник, Ю. Стасюк, В. Страшко, І. Тарлопов, Л. Ульянова, О. Холод, Ю. Чайка, Т. Черната, А. Щетинін,

Є. Ягнін, В. Яковенко; ред.: Т. Гринько; Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Дніпро: Біла К. О., 2021. 415 с.

2. Вагонова О. Г., Літвінов Ю. І., Горпинич О. В., Нестерова Л. Г., Кукуюк О. І. Інтеграція управління бізнес-проектами та аналізу бізнес-процесів для підвищення ефективності підприємств. *Агросвіт*. 2024. № 21. С. 27-35.

3. Вдовенко Н. М., Кукса І. М., Дяченко Т. О., Сірик М. В. Управління інноваційною діяльністю в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 2. С. 113-120.

4. Вовченко О. В. Інновації у промисловості: вплив на економічну безпеку України: монографія; Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК». Київ: КРОК, 2021. 134 с.

5. Герасименко Л. В. Формування системи адаптивно-орієнтованого управління економічною безпекою підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_4_34. (дата звернення 28.11.2022).

6. Гавловська Н. І., Рудніченко Є. М. Управління проектами: навч. посіб. Хмельницький: ХНУ, 2022. 258 с.

7. Геращенко О. Л. Економіка XXI: країни, підприємства, людини; [пер. з рос. М. В. Скоробогатова]. 3-є вид., перероб. і допов. Харків: Фоліо, 2024. 312 с.

8. Гринчук Ю. С., Кукса І. М., Ткаченко Н. Е., Параскеєва А. М. Планування інноваційного розвитку в контексті забезпечення економічної безпеки та управління змінами. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 4. С. 28-33.

9. Економіка та бізнес-інновації: підручник / [Л. Г. Мельник та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Г. Мельника, д-ра екон. наук, проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2023. 700 с.

10. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. А. Мазаракі; Держ. торг.-екон. ун-т. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. Ч. 1. 431 с.

11. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. А. Мазаракі; Держ. торг.-екон. ун-т. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. Ч. 3. 355 с.

12. Економіка підприємства: навч. посіб. / [В. В. Вірченко та ін.]; за заг. ред.: Г. М. Філюк, Л. А. Мартинюк; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Компринт, 2023. 477 с.

13. Економіка підприємства: навч. посіб. / Галина Лема [та ін.]; Нац. ун-т «Львів. Політехніка», Навч.-наук. ін-т економіки і менеджменту, Каф. менеджменту і міжнар. підприємництва. Львів: Растр-7, 2023. 120 с.

14. Економіка підприємства: підручник: [у 3 т.] [Економіка. Організація. Планування. Управління] / [І. А. Дмитрієв та ін.] за наук. ред.

канд. екон. наук А. В. Непрана, д-ра екон. наук І. Ю. Шевченко; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків: Вид-во Іванченка І. 2024. Т. 3. 528 с.

15. Економіка підприємства: підручник: [у 3 т.] / [І. А. Дмитрієв та ін.] за наук. ред. канд. екон. наук А. В. Непрана, д-ра екон. наук І. Ю. Шевченко; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків: Вид-во Іванченка І. 2024. Т. 1. 537 с.

16. Економіка підприємства: підручник: [у 3 т.] / [І. А. Дмитрієв та ін.] за наук. ред. канд. екон. наук А. В. Непрана, д-ра екон. наук І. Ю. Шевченко; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків: Вид-во Іванченка І. 2024. Т. 2. 589 с.

17. Економіка підприємства: практикум / Й. С. Ситник, Г. М. Бойківська, С. Й. Гончар; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Растр-7, 2024. 162 с.

18. Економіка та управління підприємством: теорія і практика: підручник / І. І. Грибик [та ін.]; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Растр-7, 2022. 239 с.

19. Економіка та управління розвитком підприємств: теорія, методологія, практика: колект. монографія / [В. В. Бутрин та ін.]; Центр фінанс.-екон. наук. дослідж. Полтава: Астроя, 2024. 103 с.

20. Економіка та організація виробництва: навч. посіб. / Н. А. Караван, І. М. Чернявська; Дніпровський державний технічний університет. Кам'янське: ДДТУ, 2022. 396 с.

21. Кривов'язюк І. В. Економіка інноваційного підприємства: навч. посіб.; Луц. нац. техн. ун-т. Вид. 3-тє, перероб. та допов. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2022. 342 с.

22. Інтегрований облік в ризик-орієнтованому управлінні підприємством: колект. монографія / О. В. Пікуліна, О. О. Матусевич, Л. А. Шило, С. С. Дехтяр, В. І. Дзюба; ред.: В. В. Бобиль; Український державний університет науки і технологій. Дніпро: Біла К. О., 2022. 155 с.

23. Князь С. В., Кайдрович Х. І., Скриньковський Р. М., Шевченко С. Г., Коновалюк І. В. Фінансова рівновага як механізм забезпечення економічної безпеки підприємства: монографія; ред.: С. В. Князь; Національний університет «Львівська політехніка». Львів: Левада, 2022. 372 с.

24. Костін Ю. Д., Шведкий В. А. Компанії-постачальники на енергетичному ринку України: конкуренція стратегій. *Бізнес Інформ*. 2022. № 7. С. 191-196.

25. Костін Ю. Д., Ткачова Т. С. Управлінські рішення та ефективність функціонування промислового підприємства. *Вісник СумДУ. Серія Економіка*. 2020. № 2. С. 196-202.

26. Онищенко О. В., Яценко Н. М., Гончаренко Н. О. Роль економічної безпеки у стратегічному управлінні промисловим підприємством. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*. 2022. № 4. С. 119-127.

27. Осіпова А. А., Новак І. М., Ревуцька А. О. Розробка стратегічного бізнес-плану та управління проектами для сталого розвитку підприємства. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2024. Вип. 104(2). С. 391-404.

28. Парадигмальні виклики сучасного розвитку: колект. монографія / Б. Л. Дем'яненко, В. М. Дем'яненко, В. Й. Жежуха, В. М. Мисик, М. М. Гудима, Д. А. Чижов, Ю. В. Пасічник, Т. С. Дронова, М. С. Широкова, М. В. Одрехівський, О. О. Пшик-Ковальська, А. К. Калинка, Л. В. Томаш, О. Б. Лесик, Г. В. Лещук, О. В. Сорока, Н. А. Дьоміна, Л. В. Халанчук, О. Г. Яворська, Г. О. Заспа, Л. П. Оксамитна, А. Р. Карапетян, Н. Л. Сосницька, О. П. Назарова, О. П. Рожкова; ред.: А. П. Дука, Ж. В. Дерій, Г. В. Старченко, П. С. Лютіков, Д. А. Товмаш; Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій. Чернігів: Наук.-освіт. інновац. центр сусп. трансформацій, 2022. 242 с.

29. Полозова Т. В., Задорожний С. В., Гулузаде А. Ф. Теоретичні аспекти забезпечення економічної безпеки підприємства. Сучасні тенденції сталого розвитку: теорія, методологія, практика: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т. В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2022. С. 273-278.

30. Полозова Т. В. Формування інноваційно-інвестиційного механізму забезпечення конкурентоспроможності підприємства: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 592 с.

31. Саріогло В. Г. Прикладна інформаційна економіка: соціально-економічний аспект: монографія. Національна академія наук України, Інститут демографії та проблем якості життя. Умань: Сочінський М. М., 2024. 222 с.

32. Ситник Й. С., Бойківська Г. М., Гончар С. Й. Економіка підприємства: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Растр-7, 2023. 259 с.

33. Сталий економічний розвиток: інноваційні підходи та стратегічні перспективи: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т. В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2024. 432 с.

34. Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця: монографія / В. А. Азарова, М. Л. Білявський, Т. В. Гончарова, В. В. Гридчина, Т. М. Дзюба, Д. В. Дубов, О. Г. Заруба, Н. Г. Іванова, О. І. Коваленко, Л. Ф. Компанцева, І. О. Корецька, Н. В. Крапівіна, Ю. А. Лапутіна, К. Б. Левченко, Г. В. Маляр, В. І. Осьодло, О. О. Паливода, Л. М. Пелепейченко, М. К. Подибайло, О. В. Покальчук, В. С. Романюк, Н. В. Слухай, О. В. Соболева, О. І. Сулова, О. А. Українцев, О. М. Хайрулін, С. В. Череватий, Е. В. Шнурко-Табакова, Л. В. Юдко, Г. М. Яворська; ред.: Л. Ф. Компанцева; Національна академія Служби безпеки України. Київ: НА СБУ, 2021. 499 с.

35. Сучасні економічні стратегії: інновації, безпека та сталий розвиток: колект. Монографія / ред.: Т. В. Полозова, І. В. Колупаєва,

О. В. Мурзабулатова; Харківський національний університет радіоелектроніки. Харків: ХНУРЕ, 2021. 295 с.

36. Ткачова Т. С., Костін Ю. Д. Розробка стратегії розвитку машинобудівних підприємств Харківщини. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2020. Вип. 12. С. 149-154.

37. Управління бізнес-проектами: навч. посіб. / Шинкарук Л. В [та ін.]; [Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України]. Київ: НУБіП, 2021. 325 с.

38. Шульга О. А. Проектний та інвест-менеджмент: курс лекцій; Держ. ун-т інтелект. технологій і зв'язку. Київ: Компринт, 2021. 187 с.

39. Bilichenko O., Tolmachev M., Polozova, T., Aniskevych, D., Mohammad A.L.A.K. Managing Strategic Changes in Personnel Resistance to Open Innovation in Companies. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 2022. 8. 151.

40. Dubrovina N., Neubauerova E., Kolupaieva I., Borysova A., Shabanov R. I. Exploring the nexus between tax revenue trends and social contributions development in European Union countries. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2019. Vol 2. No 29. P.498-508.

41. Financial Management and Analysis. Second Edition / Frank J. FRANK J. Fabozzi, Pamela P. Peterson. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., 2003. 1008 p.

42. Golovianko M., Gryshko S., Terziyan V. (2018) From Deep Learning to Deep University: Cognitive Development of Intelligent Systems. In: Szymański J., Velegrakis Y. (eds) Semantic Keyword-Based Search on Structured Data Sources. ICS 2017. Lecture Notes in Computer Science, vol 10546. Springer, Cham.

43. Golovianko M., Gryshko S., Terziyan V., Tuunanen T. Responsible cognitive digital clones as decision-makers: a design science research study. *European Journal of Information Systems*, 2022. 1-23. <https://doi.org/10.1080/0960085X.2022.2073278>.

44. Golovianko M., Gryshko S., Terziyan V., Tuunanen, T. (2021). Towards digital cognitive clones for the decision-makers: adversarial training experiments. *Procedia Computer Science*, 180, 180-189. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2021.01.155>.

45. Hilorme, T., Sokolova, L., Portna, O., Lysiak, L., Boretskaya, N. (2019). Smart grid concept as a perspective for the development of Ukrainian energy platform. *IBIMA Business Review*, 2019 doi:10.5171/2019.923814

46. Ilarionova N. International economics. Microeconomics: manual. Kyiv: Ліпа-К, 2017. 315 p.

47. Koev, S., Pavliuk, S., Derhaliuk, M., Sokolova, L., Portna, O. Resource strategy of enterprise management as a tool to ensure its competitiveness. *Academy of Strategic Management Journal*. Research Article: 2020 Vol: 19 Issue: 4. 1-8. URL:

<http://www.abacademies.org/journal/academy-of-strategic-management-journal-inpress.html>.

48. Kolupaieva I. Analysis of migration processes and assessment of their impact on the development of international money transfers of Ukraine European / Kolupaieva I., Shevchenko O., Mytsenko I., Borysova A. *Financial Systems. Proceedings of the 16th International Scientific Conference*, Brno: Masaryk University. 2019. PP. 307-317.

49. Kolupaieva I. Decentralization of public administration in the process of building a democratic society / Kolupaieva I., Gavkalova N. L. *Public Policy and Administration*. 2018. Vol. 17. No 2. pp. 216-225.

50. Kolupaieva I., Suprun O., Shevchenko O. Diagnostics of systemic risk impact on the enterprise capacity for financial risk neutralization: the case of Ukrainian metallurgical enterprises. *Oeconomia Copernicana*. 2019. Vol. 10, Issue 3. PP. 471-491.

51. Kubrak S., Nesik L. Finance and economics: tutorial; Zhytomyr nat. agroecological univ. Zhytomyr: ZNAEU, 2016. 143 p.

52. Kyriy V., Sheiko I., Petrova R. Optimization of management information support as a basis for organizational transformations at an enterprise. *Periodicals of Engineering and Natural Sciences*. 2019. V.7. №. 2. P. 679-689.

53. Pererva P., Nazarenko S., Maistro R., Danko T., Doronina M., Sokolova L. The formation of economic and marketing prospects for the development of the market of information services. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 2021. 6(13) (114). 6-16.

54. Polozova T., Cherkashina M., Shapoval O., Romanchik T., Alzoubi Laith Abdel Karim Mohammad. Assessment of risks in conditions of provision of security of economic activities of organizations. *Journal of security and sustainability issues*. 2019. № 8 (4). C. 705-714.

55. Polozova T., Musiienko V., Storozhenko O., Peresada O., Geseleva N. Modeling of energy-saving processes in the context of energy safety and security. *Journal of security and sustainability issues*. 2019. № 8 (3). C. 387-397.

56. Polozova T., Kolupaieva I, Sheiko I. Digital Gap in EU Countries and its Impact on Labour Productivity and Global Competitiveness. In J. Maci, P. Maresova, K. Firlej, & I. Soukal (Eds.), *Hradec Economic Days*, part 1. 2021. pp. 659-670. University of Hradec Králové. <https://doi.org/10.36689/uhk/hed/2021-01-065>.

57. Polozova T., Kutsenko Y., Kanova O. Formation of sustainable investment attractiveness of regions under the conditions of COVID-19. *Problemy Ekorozwoju – Problems Of Sustainable Development* 2022, 17(1): pp. 23-35.

58. Polozova T.V., Nicola Jennifer John Elia. Enterprise economic security system: theoretical aspects of formation. Економічні та безпекові виклики сучасного бізнес-середовища: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т. В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2020. С. 355-362.

59. Shevchenko I., Dmitriieva O. Economics of Enterprise: course book for practical classes and independent work of students. Kharkiv National

Automobile and Highway University. 2nd ed., updated. Kharkiv: Brovin O. V., 2022. 154 p.

60. Sokolova L., Dyuzhev V., Veriasova G., Kurdenko O., Al-Fakhore Esknder Suliaman Salty. Scientific and methodological support of financial express analysis of small industrial enterprises of Ukraine. *Innovative technologies and scientific solutions for industries*. 2021. No. 3 (17) 78. P. 78-90. DOI: <https://doi.org/10.30837/ITSSI.2021.17.078>.

61. Sokolova L., Veriasova G., Zinchenko, M. Theoretical and Practical Aspects of Introducing Innovations in the Enterprise's Marketing Activity. 2020. *Innovative Technologies and Scientific Solutions for Industries*, (2 (12)), pp. 119-126.

62. Sokolova L., Veriasova G., Ivanova V., Kurdenko O., Ponomarov S. Methodological providing of innovative marketing research technology. *Estudios de Economía Aplicada*. 2021. Vol. 38(4). DOI: [http://dx.doi.org/10.25115/eea.v38i3%20\(1\).3990](http://dx.doi.org/10.25115/eea.v38i3%20(1).3990).

63. Terziyan V., Gryshko S., Golovianko M. Taxonomy of generative adversarial networks for digital immunity of Industry 4.0 systems. *Procedia Computer Science*, 2021. 180. 676-685. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2021.01.290>.

64. Terziyan V., Gryshko S., Golovianko, M. (2018). Patented intelligence: Cloning human decision models for Industry 4.0. *Journal of Manufacturing Systems*, 48, 204-217. <https://doi.org/10.1016/j.jmsy.2018.04.019>.

65. Ukrainian economy growth imperatives: monogr. / Anatolii Mazaraki, Svitlana Melnichenko, Hanna Duhinets [et al.]; ed. by prof. A. Mazaraki. Prague: Coretex CZ SE, 2018. 309 p.

Тема 3. Система міжнародних економічних відносин

1. Архієреєв С. І., Волоснікова Н. М., Климова С. О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навч. посіб. для студентів зі спец. «Економіка», «Облік та оподаткування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Підприємство, торгівля та біржова діяльність»; за ред. проф. С. І. Архієреєва; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2019. 233 с.

2. Босак А. О. Планування та організування міжнародної торгівлі інноваційними товарами: навч. посіб. для студентів спец. 292 «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти всіх форм навчання. Львів: Міські інформаційні системи, 2024. 253 с.

3. Гуткевич С. О., Корінько М. Д., Сафонов Ю. М. Міжнародна економіка: підруч. 3-е вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.

4. Економіка та міжнародна економіка: навч. посіб. (за Програмою предмет. тесту з економіки та міжнар. екон. єдиного фах. вступ.

випробовування) / [уклад. В. І. Куцик та ін.]; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів: Львів. торг.-екон. ун-т, 2023. 423 с.

5. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: практикум з дисциплін «Міжнародна економіка» та «Міжнародні економічні відносини» для студентів спец. 292 «Міжнародні економічні відносини» всіх форм навчання / Босак А. О., Григор'єв О. Ю.; [ред. А. О. Босак]; Нац. ун-т «Львів. Політехніка», Навч.-наук. ін-т економіки і менеджменту, Каф. менеджменту і міжнар. підприємництва. Львів: Міські інформ. системи, 2024. 256 с.

6. Міжнародна економіка: підруч. для здобувачів ступеня бакалавра за спец. «Економіка» / В. Г. Герасимчук [та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. В. Г. Герасимчука та д-ра екон. наук, проф. С. В. Войтка; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 530 с.

7. Міжнародна інформація: терміни і коментарі: навч. посіб. / Є. А. Макаренко [та ін.]; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, [Навч.-наук. ін-т міжнар. відносин]. 4-е вид., допов. та перероб. Київ: Вадекс, 2022. 535 с.

8. Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навчальний посібник / Лютак О. М., Баула О. В., Галазюк Н. М., Зелінська О. М., Корольчук Л. В., Кравчук П. Я., Урбан О. А., Полянська Т. О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с.

9. Міжнародні економічні відносини у сфері інвестиційно-інноваційної діяльності: навч. посіб. для студентів спец. 292 «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалаврського) рівня вищ. освіти / Босак А. О. [та ін.]; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Міські інформаційні системи, 2021. 135 с.

10. Міжнародні економічні відносини, дипломатичний протокол та діловий етикет: термінол. словник: для студентів спец. 292 «Міжнародні економічні відносини» 1-го (бакалавр.) рівня вищ. освіти всіх форм навчання / А. О. Босак, Н. І. Дуляба; Національний університет «Львівська політехніка». Львів: Міські інформаційні системи, 2024. 186 с.

11. Міжнародні економічні відносини: магістерський рівень. Навч. посібник / за ред. П. Г. Перерви, В. О. Черепанової, В. Г. Дюжева. Харків: НТУ «ХПІ», 2024, у 2-х Ч; Ч.2. 514 с.

12. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 360 с.

13. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 360 с.

14. Міжнародні економічні відносини: підручник / П. П. Гаврилко, Р. С. Чорний, Н. П. Чорна, А. В. Колодійчук, Т. В. Ярема, Р. А. Крамченко; Державний торговельно-економічний університет, Ужгородський торговельно-економічний інститут. Львів: УТЕІ ДТЕУ, 2024. 185 с.

15. Міжнародні економічні відносини: стан, проблеми та вектори розвитку: монографія [Т. Яровенко, О. Дон, Н. Скрипник, Н. Волошко, А. Ставицька]; / ред.: Т. Яровенко; Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Дніпро: Біла К. О., 2022. 264 с.

16. Міжнародні стратегії економічного розвитку: практикум для здобувачів вищ. освіти ОС «Магістр» спец. 051 «Економіка» / [уклад.: А.О. Сімахова, Н. В. Коваленко]; Нац. авіац. ун-т. Київ: НАУ, 2022. 35 с.

17. Національний менеджмент в умовах інтеграційних та глобалізаційних викликів: колект. монографія / [В. Л. Гриценко та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. І. Михайлової. Суми: Литовченко Є. Б., 2019. 313 с.

18. Полозова Т.В., Колупаєва І.В. Аналіз міжнародних рейтингів України в контексті забезпечення економічної безпеки. *Механізм регулювання економіки*. 2022. № 1-2 (95-96). С. 103-113.

19. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник / О. А. Сидоров, Н. О. Фісуненко, Т. В. Альошина; [за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. П. А. Фісуненка]; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро: Арт-Прес, 2023. 398 с.

20. Соціально-економічна діагностика в умовах європейського співробітництва: навч. посіб. / Кузьмін О. Є. [та ін.]; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Аудиторська група «Західна аудиторська група», 2018. 223 с.

21. Теорія і практика зовнішньої торгівлі: навчальний посібник / Л. І. Григорова-Беренда, М. В. Шуба. 2-ге вид., випр., перероб. і доп. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 136 с.

22. Чуніхіна Т., Корж М., Краснощок В. Міжнародна торгівля в умовах глобальних трансформацій. Зовн. торгівля: економіка, фінанси, право. 2024. № 2. С. 30-52.

Тема 4. Математичні методи, моделі та інформаційні системи в економіці

1. Бегун С., Хомюк Н., Подзізей О. Економетричні методи та моделі в прийнятті управлінських рішень в умовах цифрової трансформації. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 66. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-16>.

2. Белозерцев В. С., Харакоз Л. В., Кармінов Я. С., Соколова О. І., Сулима Г. А., Худякова Г. В. Розвиток інформаційних систем та технологій у світовій економіці під час COVID-19. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 4. С. 105-109.

3. Василішин С. Удосконалення важелів управління діджиталізаційними ризиками економічної безпеки та формування кібербезпеки облікової системи. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 1. С. 97-110.

4. Васюткіна Н. В., Уваров М. А. Чинники впливу на ефективність впровадження інтегрованої інформаційної системи на підприємстві. *Економіка і управління*. 2020. № 4. С. 53-60.
5. Вітлінський В. В., Наконечний С. І., Шарапов О. Д., Верченко П. І., Великоіваненко Г. І. Економіко-математичне моделювання: навч. посіб. Київ: Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана, 2014. 536 с.
6. Вільчинська О. М., Рум'янцева К. Є. Дослідження факторів впливу на економічне зростання за допомогою економетричного моделювання. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-6>.
7. Вигоднер І. В., Моїсеєнко С. В. Економіко-математичні методи і моделі: оптимізаційні методи і моделі: навч. посіб. для студ. денної і заочної форми навчання. Хмельницький: ФОП Вишемирський В. С., 2024. 149 с.
8. Гайдаржи В. І., Забара С. С., Ізварін І. В. Системний аналіз та бази даних інформаційних систем: підручник. Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського», Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». Київ: Ун-т «Україна», 2024. 237 с.
9. Гарнага О. М. Інформаційні системи в комерційній діяльності та критерії оцінки їх ефективності. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2020. Вип. 3. С. 47-56.
10. Гербич Л. А., Нетребчук Л. О. Інформаційні системи і технології у фінансово-кредитних установах: навч. посіб. Держ. торг.-екон. ун-т. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. 203 с.
11. Грибовська Ю., Кононенко Ж. Застосування інформаційних систем в управлінні підприємством. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-84>.
12. Григорків В. С. Моделювання економіки: підручник; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича: Рута, 2019. 360 с.
13. Гриценко А. А. Інформаційно-цифровий етап розвитку соціально-економічних систем. *Економіка України*. 2022. № 1. С. 29-46.
14. Даценко А. Показники ефективності системи захисту інформаційного простору України в умовах інформаційної агресії рф. *Evropský politický a právní diskurz*. 2020. Sv. 7, Vyd. 4. С. 121-130.
15. Денісова О. О., Сендзюк М. А. Інформаційні системи в економіці: підручник. Київ: КНЕУ, 2023. 311 с.
16. Дзись В. Г. Автоматизована інформаційна система для апроксимації економічних показників. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 8. С. 31-37.
17. Дзямulich М., Шматковська Т. Вплив сучасних інформаційних систем і технологій на формування цифрової економіки. *Економічний форум*. 2022. № 2. С. 3-8.

18. Дячек О. Ю., Бутков О. Р. Роль сучасних інформаційних систем та технологій у розвитку економіки країни. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_5_38.

19. Економіко-математичні методи та моделі: практикум / Леся Угрин, Мар'яна Баран; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Львівська політехніка, 2022–2023. Ч. 2: Оптимізаційні методи і моделі / Нац. ун-т «Львів. Політехніка», Навч. -наук. ін-т простор. планування та перспект. технологій. 2023. 114 с.

20. Жаворонкова Г. В., Жаворонков В. О., Мельник Л. Ю. Методологія інституціональних змін та моделювання економіки знань в інформаційному суспільстві: монографія; за ред. д-ра екон. наук, проф. Г. В. Жаворонкової. Умань: Сочінський М. М., 2017. 300 с.

21. Желіховська М. В. Моделювання підприємницької стратегії управління фінансовою безпекою в умовах діджиталізації та міграційних ризиків. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 5. С. 74-82.

22. Жмуркевич А. Є., Хвищук Б. В. Ефективність інформаційної системи підприємства та методи її оцінювання. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 6(2). С. 18-21.

23. Журавльов О. В. Статистичне моделювання трансформації національної економіки в умовах глобалізації: монографія; Держ. служба статистики України, Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. Київ: Інформаційно-аналітичне агентство, 2017. 311 с.

24. Зомчак Л. М., Комар М. І. Економіко-математичні методи і моделі: навч. посіб. Львів: Растр-7, 2024. 382 с.

25. Інформаційні системи та бази даних: навч. посіб. для студентів спец. 172. Електронні комунікації та радіотехніка / Віталій Бреславець, Олег Касілов, Андрій Фоменко; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків: Точка, 2023. 175 с.

26. Камак Д. О., Скиба О. В., Доманов І. О., Троцик С. М. Підходи щодо оцінювання якості спеціального програмного забезпечення на прикладі інформаційних систем, призначених для підвищення ефективності управління. *Збірник наукових праць Державного науково-дослідного інституту випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки*. 2019. Вип. 2. С. 74-82.

27. Квілінський О. С. Оцінювання спротиву вдосконалення системи управління розвитком промислового підприємства в умовах інформаційної економіки. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 2(1). С. 118-125.

28. Кирій В.В., Колісник М.М. Розроблення механізмів у системі управління інтернет-маркетингом підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. № 38. С. 94-102.

29. Костін Ю.Д., Ткачова Т.С. Теорія та практика використання штучних нейронних мереж при прогнозуванні та прийнятті управлінських

рішень у промисловості. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2020. № 2 (12). С. 120-127.

30. Карпенко О. О., Рабчун А. О. Математичне моделювання управління ресурсами захисту в системах інформаційної безпеки фінансових організацій в умовах гібридних загроз. *Бізнес Інформ*. 2023. № 11. С. 180-187.

31. Кузьмініх В. О. Основи управління ІТ проектами: навч. посіб.: для здобувачів ступеня бакалавра за спец. 122 «Комп'ютерні науки» / В. О. Кузьмініх, Р. А. Тараненко; [відп. ред.: В. Г. Сліпченко]; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». Харків: КПІ ім. Ігоря Сікорського: Політехніка, 2019. 75 с.

32. Ларченко О. В. Ефективність впровадження інформаційних систем в управління підприємством. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2020. Вип. 1. С. 278-284.

33. Ларченко О. В. Впровадження інформаційних технологій для ефективного управління економічними системами. *Бізнес-навігатор*. 2020. Вип. 2. С. 135-139.

34. Математичне моделювання взаємодії економіко-виробничих систем у конкурентному середовищі: монографія / В.-Б. М. Вовк, А. І. Панчишин; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023. 286 с.

35. Обіход С. В. Імплементація інформаційно-комунікаційних технологій у систему управління бізнес-процесами вітчизняних підприємств у контексті розвитку цифрової економіки. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 4. С. 10-17.

36. Скібська К. О., Новицький Д. С. Інформаційна економіка в системі заходів повоєнного відновлення України. *Бізнес Інформ*. 2024. № 3. С. 167-173.

37. Скорук О. Ефективність економіко-математичного моделювання в оптимізації бізнес-процесів. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-13>.

38. Системна інтеграція в управлінні підприємствами: самоорганізація, інформаційне забезпечення та моделювання: монографія / Є. І. Цікало; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2024. 316 с.

39. Стеблюк Н. Ф., Волосова Н. М. Економіко-математичне моделювання в системі маркетингового управління: монографія; Дніпров. держ. техн. ун-т (ДДТУ). Кам'янське: ДДТУ, 2020. 184 с.

40. Стрій Л. О., Захарченко Л. А., Толкачова Г. В. Економіко-кібернетичний підхід до дослідження системи управління інформаційними процесами. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 293-299.

41. Тарасевич В. М. Теоретичний вимір інформаційно-цифрової економіки: основи та система первинних інформаційних феноменів. *Економіка України*. 2021. № 1. С. 3-23.
42. Тарасевич В. М. Теоретичний вимір інформаційно-цифрової економіки: інформаційна діяльність і система похідних інформаційних феноменів (продуктів). *Економіка України*. 2021. № 3. С. 3-18.
43. Тюрин О. В., Ахмеров О. Ю. Теорія систем і системний аналіз в економіці: навч. посіб.; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Екон.-прав. ф-т, НДІ фізики. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 172 с.
44. Управлінський облік: підручник / [Г. О. Партин та ін.]; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2023. 670 с.
45. Фатєєва А. В. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 4(2). С. 14-17.
46. Фукс К. В., Косар Н. С. Економетричне моделювання обсягів реалізації ІТ-послуг на ринку України: прогнозування на 2025-2026 рр. *Ефективна економіка*. 2025. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.82>.
47. Харченко В. В., Наконечна К. В. Економетрика: навч. посіб. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ: Ред.-вид. від. НУБіП України, 2024. 348 с.
48. Чалюк Ю. О. Соціальні послуги в умовах соціалізації глобальної економіки: теорія та практика: монографія. Київ: КНЕУ, 2022. 320 с.
49. Hutsa O. M., Yelchaninov D. B., Merkulova T. V., Kyriy V. V., Ihumentseva N. V., Dovgopol N. V., Zabuga S. I., Petrova A. Yu, Peresada O. V., Kutsak V. A. Design of verbal models esign of verbal models for forming an optimal strategy or forming an optimal strategy for sustainable development or sustainable development of service enterprises f service enterprises in the conditions of a crisis. *Наука та інновації*. 2022. Том 18. No 3. P. 58-73.
50. Hutsa O., Igumentseva N., Dovgopol N., Yakubovska S. Development of the information technology for checking textual procedures for logical coherence and completeness. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2017. № 5/2(89). С.55-64.
51. Pohrebniak A., Petrashko L., Dovgopol N., Ovsichenko Y., Berveno O. Functioning of Economic Systems in the Context of Their Potential Development in the Conditions of Circular Economy. *JCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 2021. VOL.21 No.12. December 2021. P. 309-315.
52. Soroachak O., Kvak S. The Model for Selection of Innovation and Investment Strategy of Machine-Building Enterprises: Practical Aspect. *Marketing and management of innovations*. 2020. № 2. pp. 68-84.
53. Polozova T., Musiienko V., Storozhenko O., Peresada O., Geseleva N. Modeling of energy-saving processes in the context of energy safety and security. *Journal of security and sustainability issues*. 2019. № 8 (3). pp. 387-397.

54. Doroshenko, V.O., Klimova, N.P., Stognii, N.P., Kostyn, Y.D. Mathematical Modelling of Impulse Excitation of a Superwideband PEC Cone Antenna. *Proceedings of the International Conference on Advanced Optoelectronics and Lasers, CAOL*, 2019. pp. 396-399.

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКА ПРИ ПРОВЕДЕННІ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Екзаменаційний білет складається з трьох питань. Відповідь на кожне питання оцінюється за 200-бальною шкалою:

–185-200 балів: вступник продемонстрував всебічні, систематизовані та глибокі знання матеріалу, повністю розкривши та обґрунтувавши відповідь на питання екзаменаційного білета;

–170-184 балів: вступник продемонстрував систематизовані та глибокі знання матеріалу, зазначивши взаємозв'язок основних понять, розкривши та обґрунтувавши відповідь на питання екзаменаційного білета;

–145-169 балів: вступник продемонстрував повне знання матеріалу, загалом розкривши питання екзаменаційного білета, при цьому наведена відповідь потребує деяких додаткових роз'яснень, уточнень, доповнень, обґрунтувань тощо;

–125-144 балів: вступник продемонстрував знання основного матеріалу та базових понять, загалом розкривши питання екзаменаційного білета, при цьому наведена відповідь потребує деяких суттєвих додаткових роз'яснень, уточнень, доповнень, обґрунтувань тощо;

–100-124 балів: вступник продемонстрував знання основ матеріалу в мінімальному обсязі, недостатньо повно розкривши питання екзаменаційного білета, при цьому наведена відповідь потребує суттєвих додаткових роз'яснень, уточнень, доповнень, обґрунтувань тощо;

– 1-99 балів: вступник продемонстрував недостатні знання матеріалу, припустивши значну кількість принципів помилок у відповіді на питання екзаменаційного білета.

Оцінка за кожне питання виставляється комісією на основі письмової відповіді вступника та усної співбесіди з цього питання, за необхідності. Відповідь на кожне питання екзаменаційного білета зараховується за умови отримання за неї не нижче 100 балів.

Загальна оцінка визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за кожне питання екзаменаційного білета.

Фахова комісія проставляє загальну оцінку за шкалою 100-200 балів або ухвалює рішення про негативну оцінку зі вступного випробування («незадовільно», «не склав»).